

Росіянин, який став українцем

Він народився у Підмосков'ї, прожив у Росії дитинство і юність, ніщо не пов'язувало його з Україною. Але приїхавши до нас вперше, зрозумів – це інша країна. Хоча все це був єдиний Радянський Союз. Перше, що його вразило: українці не матюкаються. Не те, що в його рідній Росії, де й син у розмові навіть із матір'ю без гидких слів не обходиться...

Щоправда, тепер ця зараза вже є і в Україні, але тоді, в 50-х роках минулого століття у Кременчуці Анатолій Баранов не чув кривого слова – традиційна мораль тримала учорашніх селян у своїх облагороджуючих рамках.

«Я родом із Серпухова, з Підмосков'я, але десять років прожив у Тамбові, у суворовському училищі,- розповідає 82-річний чернігівець Анатолій Баранов. – Коли німці були уже під Серпуховим, батько був на фронті, то дядя Коля, який працював у приймальні міністра оборони, допоміг матері влаштувати мене в училище. Тож із першого класу я там».

Приїжджаючи на канікули додому, Анатолій бачив ровесників, які співалися, ходили з вибитими зубами, дехто вже заgrimів на зону. «У мене виникла відраза, - каже мій співрозмовник. – Спочатку до Підмосков'я, адже воно було пристановищем зеків – будівників каналу «Москва – Волга». Вся нечисть Росії збирається в Підмосков'ї». Власне, як він зізнається, жертвою алкоголізму став і його батько – фронтовик. Він працював один час навіть головним інженером Ташкентського ткацького комбінату імені Сталіна, але не зміг втриматися на такій відповідальній посаді саме через пиятику. Сім'я повернулася у Підмосков'я, але Анатолій уже пішов своїм військовим шляхом. Ніяк він не хотів повертатися туди, де у нього виникла стійка відраза. Як виявилось згодом, це був початок відрази і до Росії – після окупації Криму.

Уже в теперішні часи, років 12 тому, племінник Анатолія Баранова знайшов його і спеціально приїхав агітувати повернутися в Росію, у Підмосков'я. Він – священик російської церкви. «Я сказав не просто «ні», а категоричне «ні», - каже Анатолій Баранов. – Я сказав, що не тільки в Підмосков'я, але взагалі в Росію не повернуся».

Після суворовського училища він закінчив школу навчання льотчиків і після Кременчука, Чугуєва опинився в Чернігові. Наше Чернігівське училище льотчиків було завжди прикладом. Але навіть Чугуїв різко відрізняється від Кременчука і Чернігова: «Чим ближче до Росії – тим гірше». До речі, старша донька мого співрозмовника після анексії росіянами Криму виїхала звідти у Львів, на постійне проживання. Та спершу перебралася із Сімферополя у Львів внучка з чоловіком і пише батькам: «Мама, тато, киньте ви той Крим – їдьте сюди, тут зовсім інша країна, ви це відчуєте одразу по приїзду». Так і сталося. Тепер старша дочка щороку на день народження привозить батьку вишиванку зі Львова. Анатолій Баранов гордо каже, що їх у нього вже шість.

До речі, коли я захотів його сфотографувати у вишиванці, він вдягнув таку, що на грудях ще й тризуб вишитий. Я здивувався – невже такі шиють? Виявляється, отримавши в подарунок вишиванку, він спеціально пішов на фабрику «Ярославна» і попросив вишити ще й тризуб. Чесно кажучи, я б до такого не додумався.

А внук Анатолія Баранова Владислав воював в АТО, перевівшись із Феодосії у Криму. «Ми навіть зброї не мали, - переказує він слова внука. - Просто на територію частини прилетіли вертольоти, в яких були одні лише чеченці, і поставили умову: хто

за Росію - в один бік, хто за Україну - в другий. Внук, який був заступником командира батальйону, вийшов першим і сказав, що за Україну. Більшість пішли за ним. Їх направили в Київ на переоформлення, і вже з Миколаєва він пішов воювати під Маріуполь».

...Після льотного училища Анатолій Баранов політав сім років і сам каже, що це дуже мало. Починав з Як-18, а закінчував на МіГ-15. З армії його списали медики, виявивши захворювання легень. Проте, коли був на зустрічі випускників Чернігівського вищого військового училища льотчиків, і там журналістка запитала, що б він хотів у свої, м'яко кажучи, немолоді роки, відповів: «Сісти в бомбардувальник і скинути кілька бомб на окупантів!». Журналістка була вражена, чуючи це від росіянина...

Так само вражалися на роботі, на чернігівському заводі автозапчастин - філії Горьковського (в Росії) заводу, коли він, начальник цеху, прилюдно, під час розпаду СРСР, казав: «З ким завгодно треба кооперуватися, аби тільки не з Росією!». Те саме чули від нього колеги - депутати першого демократичного зібрання Чернігівської міської ради. Тоді міська рада була величезна - 150 депутатів, третина з яких увійшли до демократичної групи «Чернігів», секретарем якої і був мій співрозмовник. Анатолій Баранов розповідає: «Ми зірвали незаконні вибори голови, коли ще не були обрані всі депутати. І взагалі, вся наша депутатська група була виразно демократична. Її очолював викладач Юрій Філіпов, а основні питання вирішувалися координаційною радою з п'яти депутатів. Як секретар депутатської групи «Чернігів», я вів усе діловодство групи. І ось на зібранні депутатів я, як росіянин, виступав проти будь-якого союзу з Росією».

Коли ж Росія окупувала Крим, Анатолій Баранов порвав усі зв'язки навіть із тими росіянами, з якими десять років провів кадетом. Зателефонував і сказав: «І ви не дзвоніть, і я не буду, і не приїду вже ніколи до вас. Бо це ваша політика «одобрямсу» Путіна привела до війни». Варто додати, що практично всі його однокласники поставали полковниками і генералами то ФСБ, то поліції. Тільки один однокласник, теж полковник, зателефонував із Челябінська і вибачився за окупацію Криму. Оце з ним і підтримує контакти Анатолій Баранов: «Ось у вересні в нього день народження - треба буде зателефонувати».

Варто додати, що ще до війни, коли на квартирі московського однокашника, генерала КГБ, розговорилися до півночі про політику, і москвичі образили Україну, Анатолій Баранов одразу викликав таксі і поїхав на вокзал. Його там шукали, але в квартиру українофоба він не повернувся. Дружбу, що почалася ще з юності, зруйнувала агресія Росії.

2014 рік росіянин Баранов зустрів на Майдані - вдягнув каску і поїхав на Революцію Гідності. Це ж було ще до війни - хочуть привітати з Новим роком із Росії і з жахом дізнаються, що їх однополчанин на Майдані. До речі, Помаранчеву революцію він також підтримував на Майдані, а з 1989 року є членом Народного руху України.

Запитую: «Як же так - ви вирости в Росії, жили в умовах тотальної радянської пропаганди, то як же ви отак по-різному з іншими росіянами, що в нас живуть, ставитеся до України?». Анатолій Баранов переконаний, що тільки росіяни, які були чи є пригодовані Росією, як його колишні колеги по роботі на філії Горьковського автозаводу, що отримували по дешевій ціні «Волги», виступають сьогодні проти України. Він щиро не розуміє, як інакше можна жити в Україні, але агітувати за Росію. Тим паче тепер, коли Росія відверто веде війну на Донбасі.

- Пане Анатолію, а яка буде подальша доля Росії?

Мені сниться сон: Путін в Аргентині. По аналогії з чутками про Гітлера, який начебто втік в Аргентину (сміється). Принаймні до кінця свого терміну він не досидить - адже вийшла на вулиці молодь із лозунгом «Он нам не царь!». Якщо молодь вийшла - кінець цій владі скоро. Але й Росія розвалиться - я сам бачив різку відмінність між Москвою і Уралом, не кажучи вже про національні республіки. Повернення до правління КГБ уже не буде!

Василь ЧЕПУРНИЙ, [«Голос України»](#)

Фото автора